

Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag dels i proposition 2005/06:1 (budgetpropositionen), dels i proposition 2005/06:32 om stöd till fastighetsägare för konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning till fjärrvärme eller individuell uppvärmning med biobränsle, värmepump eller solvärme. Stöden, som skall tillföras byggnadsägaren genom kreditering på dennes skattekonto, skall gälla för åtgärder som har påbörjats tidigast den 1 januari 2006 och slutförts senast den 31 december 2010. För de två stöden har avsatts 300 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor per år under den femåriga stödperioden, eller totalt 2 miljarder kronor. I linje med riksdagens tidigare beslut i fråga om stödet till konvertering från direktverkande elvärme (bet. 2005/06:FiU1) föreslår utskottet att det i den aktuella lagen tydliggörs att stödet till konvertering från oljeuppvärmning inte får minska statens skatteinkomster med mer än 100 miljoner kronor per år. Samtidigt är det enligt utskottets mening väsentligt att regeringen i god tid uppmärksammar ett eventuellt behov av kompletterande ram för stödet till konvertering från oljeuppvärmning.

Regeringens förslag om stöd till konvertering avvisas i en reservation (m, fp), där det bl.a. hävdas att nuvarande ekonomiska styrmedel och gällande höga råolja priser redan ger goda incitament för fastighetsägare att konvertera från oljeuppvärmning till uppvärmning med koldioxidneutrala energikällor. Företrädaren för Kristdemokraterna anför i en annan reservation att det behövs ett stöd till konvertering men att stödet bör anvisas över statsbudgeten och inte vara tidsbegränsat så som regeringen föreslagit.

Vidare avstyrker utskottet två motionsyrkanden om skatteeffekter av energieffektiviseringar med hänvisning till en nyligen tillsatt arbetsgrupp inom Regeringskansliet, som har i uppgift att utarbeta förslag som innebär att fastighetsskattens utformning inte skall motverka införandet av energieffektiva lösningar i bebyggelsen. Motionsyrkandena följs upp i en reservation (m, fp, kd).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	5
Propositionen	5
Motionerna	6
Stöd för konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus	6
Propositionen	6
Motionerna	7
Vissa kompletterande uppgifter	8
Utskottets ställningstagande	9
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus	10
Skatteeffekter av energiinvesteringar	11
Reservationer	12
1. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus, punkt 1 (m, fp)	12
2. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus, punkt 1 (kd)	14
3. Skatteeffekter av energiinvesteringar, punkt 2 (m, fp, kd)	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	16
Proposition 2005/06:1	16
Proposition 2005/06:32	16
Följdmotioner med anledning av prop. 2005/06:32	16
Motion från allmänna motionstiden hösten 2005	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	18
Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus	18
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus

a) Konvertering från direktverkande elvärme

Riksdagen godkänner regeringens förslag om ett stöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 21 punkt 7.

b) Konvertering från oljeuppvärmning

Riksdagen godkänner regeringens förslag om ett stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:32 punkt 1.

c) Kreditering på skattekonto

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus, dock med ändrad lydelse enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2005/06:32 punkt 2.

d) Motioner om regeringens förslag

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:N9, 2005/06:N10, 2005/06:N11 yrkandena 1 och 2, 2005/06:N12 yrkande 1 och 2005/06:N473 yrkande 7.

Reservation 1 (m, fp)

Reservation 2 (kd)

2. Skatteeffekter av energiinvesteringar

Riksdagen avslår motion 2005/06:N12 yrkandena 2 och 3.

Reservation 3 (m, fp, kd)

Stockholm den 7 december 2005

På näringsutskottets vägnar

Marie Granlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Marie Granlund (s), Per Bill (m), Ingegerd Saarinen (mp), Nils-Göran Holmqvist (s), Eva Flyborg (fp), Sylvia Lindgren (s), Berit Högman (s), Lennart Beijer (v), Karl Gustav Abramsson (s), Ulla Löfgren (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Yvonne Ångström (fp), Anne Ludvigsson (s), Anne-Marie Pålsson (m), Lars Johansson (s), Håkan Larsson (c) och Lars Lindén (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2005/06:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller förslag (punkt 7) under utgiftsområde 21 Energi om investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus,

dels proposition 2005/06:32 om stöd för konvertering av oljeuppvärmningssystem i bostadshus,

dels fyra motioner som väckts med anledning av proposition 2005/06:32,

dels en motion från allmänna motionstiden.

Synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av företrädare för Svenska Bioenergiföreningen och Swedish Heating Boiler and Burner Association (Teknikföretagen).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag om stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus. Utskottet föreslår dock att det i lagförslaget klargörs att stödet till oljeuppvärmning inte får minska statens skatteinkomster med mer än 100 miljoner kronor per år. Samtliga motioner i ärendet bör avslås av riksdagen.

Jämför reservationerna 1 (m, fp), 2 (kd) och 3 (m, fp, kd).

Stöd för konvertering från direktverkande elvärme

Propositionen

Enligt förslag i budgetpropositionen (prop. 2005/06:1) skall det införas ett stöd till ägare av småhus, flerbostadshus samt bostadsanknutna lokaler i syfte att stimulera konvertering från direktverkande elvärme till fjärrvärme eller individuell uppvärmning från biobränslen, värmepump eller solvärme. Regeringen erinrar om att kärnkraften enligt de energipolitiska riktlinjerna skall ersättas genom en effektivisering av elanvändningen och en konvertering till förnybara energikällor.

Regeringens förslag om stöd för konvertering från direktverkande elvärme framläggs i två delar. Dels föreläggs riksdagen i finansplanen (punkt 33) förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus. Enligt den föreslagna lagen skall det aktuella stödet få tillföras byggnadsägaren genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt (3 kap. 5 §) skattebetalningslagen (1997:483). Lagförslaget har remitterats till finansutskottet.

Såvitt stödet omfattar flerbostadshus krävs godkännande från EG-kommissionen ur statsstödssynpunkt. En anmälan har därför inlämnats till kommissionen. Med hänvisning till att ett godkännande inte kan förväntas inom ramen för riksdagsbehandlingen föreslås i budgetpropositionen att regeringen skall bemyndigas att bestämma när lagen skall träda i kraft.

Den andra delen av förslaget framläggs i budgetpropositionen under utgiftsområde 21 Energi. Där föreslås att riksdagen skall godkänna regeringens förslag om investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus. Detta förslag har remitterats till näringsutskottet. Den stödberättigade åtgärden skall ha påbörjats och ha slutförts under perioden den 1 januari 2006–den 31 december 2010. Stödet skall lämnas med högst 30 % av konverteringskostnaden upp till ett visst takbelopp per

bostad. I propositionen meddelas att regeringen avser att besluta om en förordning med närmare föreskrifter om stödet. I förordningen kommer regeringen att närmare ange för vilka åtgärder stöd skall lämnas och villkoren för stödet. Regeringen kommer därvid, framhålls det, att ta vara på de erfarenheter som finns av tidigare bidrag för konvertering från direktverkande elvärme och som framkommit vid olika uppföljningar och utvärderingar.

Regeringen beräknar sammantaget att stödet innebär ett skattebortfall med 1,5 miljarder kronor under den femåriga stödperioden (eller 300 miljoner kronor per år). Stödet skall finansieras genom en tidsbegränsad höjning av fastighetsskatten för vattenkraftverk under taxeringsåren 2007–2011 med 0,4 procentenheter.

Motionerna

Med anledning av regeringens båda förslag i fråga om konvertering från direktverkande elvärme har det väckts yrkanden i fem motioner med förslag om avslag på förslagen i budgetpropositionen. Yrkandena om avslag – utan omfattande motivering – återfinns i motionerna 2005/06:Fi241 (fp), 2005/06:Fi258 (m), 2005/06:Fi275 (m), 2005/06:N436 (fp) och 2005/06:N473 (m). Av dessa yrkanden har näringsutskottet att behandla endast det sistnämnda.

Stöd för konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus

Propositionen

I linje med vad som aviserades i budgetpropositionen föreslås i proposition 2005/06:32 att riksdagen godkänner att stöd ges för konvertering i bostadshus från oljeuppvärmningssystem till fjärrvärme eller individuell uppvärmning med bibränsle, berg-, sjö- eller jordvärmepump eller solvärme. Stödet skall avse konverteringsåtgärder som vidtas under perioden den 1 januari 2006–31 december 2010. För stödet har avsatts sammanlagt 500 miljoner kronor under femårsperioden eller 100 miljoner kronor per år. Inom denna ram skall rymmas ett stöd för solvärme om 10 miljoner kronor per år. Regeringen betonar i propositionen att stödet skall beviljas i mån av medel.

Enligt regeringens förslag till riktlinjer skall stödet lämnas med högst 30 % av konverteringskostnaden upp till ett visst takbelopp per bostad. Regeringen ämnar meddela föreskrifter om de närmare villkoren för att en konverteringsåtgärd skall få stöd och avser därvid, meddelas det i propositionen, utforma villkoren för stödberättigande konverteringar så att behovet av kompletterande eluppvärmning under vissa perioder minimeras. Länsstyrelserna och Boverket skall bemyndigas att besluta om stöd.

Också när det gäller denna stödform skall stödet få tillgodoföras byggnadsägaren genom kreditering på dennes skattekonto. Ett förslag till lag med denna innebörd framläggs i propositionen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. Liksom i fråga om stödet till konvertering från direktverkande elvärme krävs i den del av stödet till konvertering från oljeuppvärmning som omfattar flerbostadshus godkännande från EG-kommissionen ur statsstödsynpunkt. En anmälan härom till kommissionen aviseras i propositionen. Om kommissionen godkänner ett sådant stöd kan regeringen använda det avsatta budgetutrymmet för att ge bidrag inte bara till småhus utan också till flerbostadshus.

Enligt förslag i budgetpropositionen skall stödet finansieras genom en tidsbegränsad höjning av fastighetsskatten för vattenkraftverk under taxeringsåren 2007–2011 med 0,1 procentenhet.

Motionerna

Avslag på regeringens förslag har yrkats i tre av de fyra motioner som väckts med anledning av propositionen.

I motionerna 2005/06:N10 (m) och 2005/06:N12 (fp) redovisas en likartad motivering för avslagsyrkandet. Motionärerna ser positivt på regeringens ambition om en minskad användning av fossila bränslen men de ställer sig avvisande till den typ av stöd som föreslås i propositionen. Enligt vad som sägs i motionerna riskerar regeringens tillfälliga styrning mot vissa tekniska lösningar att motverka sitt syfte. I stället förordas teknikneutrala ekonomiska styrmedel mot klimatpåverkande utsläpp. I den förstnämnda motionen påpekas dessutom att många fastighetsägare redan utan det föreslagna stödet finner det lönsamt att övergå från oljeuppvärmning till t.ex. fjärrvärme, biobränsle eller någon typ av värmepump. Härutöver framhåller motionärerna nackdelarna med att stödet börjar tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2006, vilket skapar stora problem för berörda företag inom de aktuella branscherna fram till det kommande årsskiftet. Dessutom uppmärksammas förhållandet att stödet bara skall utbetalas så länge medel finns tillgängliga.

Utöver avslagsyrkandet framställs två ytterligare yrkanden i motion 2005/06:N12 (fp). Dels hävdas att dagens energiskatteregler i vissa fall ställer till problem för företag som använder förnybara alternativ till eldningsolja, dels riktas kritik mot att energiinvesteringar i bostäder – inklusive vissa av de åtgärder som nu föreslås bli stödberättigade – leder till högre fastighetsskatt. Riksdagen bör enligt motionärernas förslag anmoda regeringen att se över de aktuella skattereglerna så att inte miljövänliga alternativ till eldningsolja missgynnas respektive så att inte energiinvesteringar leder till högre fastighetsskatt.

Det tredje avslagsyrkandet på regeringens förslag – men med en helt annan motivering än i de två tidigare redovisade motionerna – finns i motion 2005/06:N11 (kd). Motionärerna anser att ett stöd till konvertering

från direktverkande elvärme eller oljeuppvärmning behövs men att stödet inte skall ske genom ett skatteavdrag utan skall anvisas över statsbudgeten i enlighet med vad företrädare för Kristdemokraterna förordat i den energipolitiska budgetmotionen 2005/06:N476. Förslaget innebär att det införs ett statligt bidrag om 15 % av investeringskostnaden i ett nytt eller kompletterande uppvärmningssystem för husägare med direktverkande elvärme eller oljeuppvärmningssystem som enda värmekälla. Kristdemokraterna har avsatt 65 miljoner kronor per år för detta stöd. Enligt motionärerna bör stödet – som skall begränsas till högst 15 000 kr per fastighet – införas retroaktivt från den dag då budgetpropositionen för år 2006 presenterades, dvs. den 20 september 2005. Samma förslag om att stödet till konvertering från oljeuppvärmningssystem skall införas retroaktivt från den dag budgetpropositionen avlämnades framställs i den fjärde motionen som väckts med anledning av propositionen, motion 2005/06:N9 (kd).

Vissa kompletterande uppgifter

Behandling i finansutskottet

I finansutskottets betänkande om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna för år 2006 (bet. 2005/06:FiU1), som justerades den 10 november 2005, behandlade finansutskottet även förslaget i budgetpropositionen till lag om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus. Finansutskottet hade ingen invändning mot regeringens förslag om investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus och avstyrkte därmed avslagsyrkandena i berörda motioner. Dock framlade finansutskottet två förslag till ändringar i det aktuella lagförslaget. Dels förordade finansutskottet att ikraftträdandet av lagen skall anges till den 1 januari 2006, dels föreslog utskottet en kompletterande paragraf i lagen med innebörd att kreditering på skattekonto med stöd av lagen inte får minska statens inkomst av skatter med ett större belopp än 300 miljoner kronor per år. Finansutskottet erinrade om att avsikten är att stödet skall utgå under fem år och att det sammanlagt skall uppgå till 1 500 miljoner kronor. Överföringar mellan åren av outnyttjat utrymme kan enligt finansutskottet ske genom att nämnda paragraf ändras vid riksdagens behandling av budgeten eller förslag till tilläggsbudget. Motionsyrkandena om avslag på regeringens förslag fick stöd i två reservationer (m; fp).

I betänkandet tog finansutskottet även upp det i budgetpropositionen aviserade stödet till konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus. Finansutskottet hade ingen invändning mot det aviserade stödet men förutsatte att de synpunkter som finansutskottet anfört i fråga om lagreglerad ram för stödet till konvertering från direktverkande elvärme beaktas vid utformningen av stödet till konvertering från oljeuppvärmning.

Riksdagen beslutade i enlighet med finansutskottets förslag den 23 november 2005.

Frågesvar om retroaktivt stöd

Samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin besvarade i oktober 2005 frågor (fr. 2005/06:170, 183 och 194) från företrädare för Kristdemokraterna om regeringen avsåg att vidta åtgärder för att möjliggöra att husägare retroaktivt skall kunna få del av investeringsstöden för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning. Statsrådet framhöll att regeringen avsåg att så snart förslagen har godkänts av riksdagen reglera den närmare utformningen av stöden i förordning. Eftersom såväl riksdagens som i vissa delar EG-kommissionens godkännande behöver inväntas innan reglerna kring den närmare utformningen av stöden kan fastställas har regeringen föreslagit att stöden skall träda i kraft för åtgärder som påbörjas efter årsskiftet 2005/06. Statsrådet ämnade därför inte att vidta några åtgärder för en retroaktiv tillämpning av stöden.

Översyn av effekten på fastighetsskatten av energiinvesteringar

Miljömålsrådet vid Naturvårdsverket, som inrättades den 1 januari 2002 och är ett organ för samråd och samverkan i arbetet med att uppnå de av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen, har föreslagit att uttaget av fastighetsskatt skall anpassas så att energieffektiviseringsåtgärder inte leder till ökad beskattning. I den s.k. miljömålspropositionen (prop. 2004/05:150), som avlämnades till riksdagen i maj 2005, meddelade regeringen att den avsåg att analysera Miljömålsrådets förslag, samtidigt som principen att marknadsvärdet är grunden för fastighetstaxeringen skall beaktas.

I promemorian Energieffektivisering och energismart byggande (Ds 2005:51), som utarbetats inom Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet och som nyligen presenterats, erinras om att frågan om fastighetsskattens utformning och koppling till arbetet med energieffektivisering har diskuterats i ett flertal olika sammanhang. Därvid informeras i promemorian om att en arbetsgrupp nu har tillsatts inom Regeringskansliet med uppdrag att presentera förslag som innebär att fastighetsskattens utformning inte motverkar införandet av energieffektiva lösningar i bebyggelsen.

Enligt uppgift leds arbetsgruppen av statssekreteraren vid Finansdepartementet med ansvar för skattefrågor Magdalena Andersson.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet behandlar först sammantaget regeringens förslag om konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning och därefter separat två motionsyrkanden rörande skatteeffekter av energiinvesteringar.

Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus

Enligt de energipolitiska riktlinjerna skall kärnkraften bl.a. ersättas genom en effektivisering av elanvändningen och en konvertering till förnybara energikällor. Vidare innebär riktlinjerna att användningen av fossila bränslen skall hållas på en låg nivå och att energiförsörjningen i ökande utsträckning skall baseras på förnybar energi. Utskottet välkomnar mot denna bakgrund regeringens båda förslag om stöd till konvertering i bostadshus.

Det stöd som föreslås för konvertering från direktverkande elvärme kan verksamt bidra till målet att minska elanvändningen för uppvärmning av bostadshus och till att minska behovet av eleffekt under höglåstid. Det stöd som föreslås för konvertering av oljeuppvärmningssystem kan främja en minskning av fossilbränsleanvändningen och en ökning av andelen förnybar energi.

Som tidigare beskrivits skall de båda stödssystemen gälla för i propositionerna angivna åtgärder som har påbörjats tidigast den 1 januari 2006 och slutförts senast den 31 december 2010. Stödet skall tillföras byggnadsägaren genom kreditering på dennes skattekonto.

Enligt regeringens förslag skall stöden utgå med högst 30 % av konverteringskostnaderna upp till ett visst takbelopp per bostad. Närmare föreskrifter om stöden kommer att meddelas av regeringen genom förordning. Enligt uppgift avser regeringen att fastställa takbeloppen för de två stöden till uppemot 26 000 kr för konvertering från direktverkande elvärme och till uppemot 14 000 kr för konvertering från oljeuppvärmning.

Sammantaget beräknar regeringen att stödet till konvertering från direktverkande elvärme innebär ett skattebortfall med 1,5 miljarder kronor under den femåriga stödperioden eller 300 miljoner kronor per år. För stödet till konvertering från oljeuppvärmning beräknas ett skattebortfall under stödperioden på totalt 500 miljoner kronor eller 100 miljoner kronor per år. Inom den sistnämnda ramen skall rymmas ett stöd till solvärme om 10 miljoner kronor per år.

Finansutskottet, som har behandlat regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto beträffande stödet till konvertering från direktverkande elvärme, har som redan nämnts föreslagit ett tillägg i lagen med syfte att klarlägga att den aktuella krediteringen inte får minska statens skatteinkomster med mer än 300 miljoner kronor per år. Vidare har finansutskottet utgått från att en motsvarande lagreglerad ram om 100 miljoner kronor per år införs i lagen rörande kreditering på skattekonto i fråga om stödet till konvertering från oljeuppvärmning.

Näringsutskottet delar finansutskottets uppfattning i denna fråga och föreslår sålunda att förslaget till lag om kreditering på skattekonto rörande stödet till konvertering från oljeuppvärmning tillförs en paragraf med innebörd att krediteringen inte får minska statens inkomst av skatter med ett större belopp än 100 miljoner kronor per år.

Samtidigt som utskottet föreslår detta tillägg i den aktuella lagen vill utskottet markera att det är införstått med att intresset för konvertering från oljeuppvärmning – bl.a. med hänsyn till den nuvarande höga oljeprisnivån – kan innebära att den angivna utgiftsramen inte förslår. Utskottet förutsätter därför att regeringen följer utvecklingen vad gäller intresset för denna konvertering och, om så erfordras, återkommer till riksdagen i lämpligt sammanhang med förslag om utökad ram och dess finansiering. För att säkerställa att stödet till konvertering från oljeuppvärmning får ett positivt genomslag och för att inte skapa störningar på marknaden är det väsentligt att regeringen i god tid uppmärksammar ett eventuellt behov av kompletterande ram.

Enligt regeringens förslag skall lagen rörande kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmning träda i kraft den 1 januari 2006. Riksdagens beslut i detta ärende är planerat till den 16 december 2005. Tiden från riksdagsbeslutet till lagens ikraftträdande är därmed mycket kort. Med hänsyn emellertid dels till att lagen reglerar ett för byggnadsägaren gynnande stöd, dels till att den föreslagna lagen – oavsett när den träder i kraft – avser åtgärder som påbörjas från den 1 januari 2006 avstår utskottet från att senarelägga tidpunkten för lagens ikraftträdande.

Med det anförda tillstyrker utskottet de föreslagna riktlinjerna för de båda stöden till konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning. Utskottets förslag till komplettering av regeringens lagförslag framgår av bilaga 3. Samtliga här behandlade motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

Skatteeffekter av energinvesteringar

I motion 2005/06:N12 (fp) framställs yrkanden om att energinvesteringar inte bör leda till högre fastighetsskatt och om att skattereglerna inte bör missgynna miljövänliga alternativ till eldningsolja. Som framgår av redovisningen i det föregående har frågan om fastighetsskattens utformning i relation till arbetet med energinvesteringar diskuterats i skilda sammanhang. Av en nyligen publicerad promemoria (Ds 2005:51) från Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet framgår att det inom Regeringskansliet nu har tillsatts en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag som innebär att fastighetsskattens utformning inte skall motverka införandet av energieffektiva lösningar i bebyggelsen. Med hänvisning till denna arbetsgrupp avstyrker utskottet de två nu aktuella yrkandena i nyssnämnda motion.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus, punkt 1 (m, fp)

av Per Bill (m), Eva Flyborg (fp), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp) och Anne-Marie Pålsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus

a) Konvertering från direktverkande elvärme

Riksdagen avvisar regeringens förslag om ett stöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 21 punkt 7.

b) Konvertering från oljeuppvärmning

Riksdagen avvisar regeringens förslag om ett stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:32 punkt 1.

c) Kreditering på skattekonto

Riksdagen avvisar regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:32 punkt 2.

d) Motioner om regeringens förslag

Riksdagen bifaller motionerna 2005/06:N10, 2005/06:N12 yrkande 1 och 2005/06:N473 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06:N9 och 2005/06:N11 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi delar regeringens uppfattning att det är väsentligt med en minskad användning av fossila bränslen och med en ökad användning av förnybara energikällor. Växthuseffekten är ett av vår tids största miljöhot och att minska utnyttjandet av olja för uppvärmning är en viktig del i arbetet med att komma till rätta med växthuseffekten.

Dock finns det redan i dag inslag i den svenska energipolitiken – miljömässigt motiverade skatter på koldioxid och handel med utsläppsätter – som fungerar relativt väl och som syftar bl.a. till en minskad oljeförbrukning. Den samlade effekten av dessa styrmedel ger tillsammans med höga råoljepriser goda incitament för fastighetsägare att övergå från användning av fossila bränslen till användning av koldioxidneutrala energikällor. Följaktligen har redan nu enligt uppgift tusentals fastighetsägare funnit det lönsamt att övergå – utan statligt stöd – från oljeuppvärmning till uppvärmning med t.ex. fjärrvärme, biobränsle eller någon typ av värmepump. Om regeringens förslag till stöd till konvertering från oljeuppvärmning bifalls kommer huvuddelen av de medel som anslås att tillfalla husägare som även utan särskild stimulans skulle ha bytt från oljeuppvärmning.

Förutom lättsinnet med statsfinanserna har dessvärre regeringens förslag än värre konsekvenser, som bl.a. innebär att stödet riskerar att motverka sitt syfte. Detta har bekräftats genom en uppvaktning i utskottet av företrädare för Svenska Bioenergiföreningen och Teknikföretagen i samband med utskottets beredning av ärendet. Budskapet till utskottet från dessa organisationer var: vi vill inte att det föreslagna stödet införs, och om det införs vill vi att stödnivån sätts så lågt som möjligt så att inte marknaden störs! Det hör inte precis till vanligheterna att utskottet får sig till dels sådana synpunkter inför behandlingen av förslag om statliga stöd till olika ändamål.

Genom att regeringen redan i budgetpropositionen aviserade om införande av stöd till konverteringar från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning men angav ikraftträdandet till den 1 januari 2006, resulterade det i att marknaden för de aktuella investeringarna avstannade under hösten. När det dessutom har föreslagits att stöden varje år endast kommer att betalas ut så länge medel finns tillgängliga kommer det att leda till en kraftig ökning av efterfrågan i början på året. När sedan medlen tagit slut kommer efterfrågan att falla kraftigt i avvaktan på att nya medel tillförs nästa år. Dessa kraftiga svängningar i efterfrågan kommer att upprepas i ytterligare fyra år.

Dessutom innebär regeringens förslag att endast vissa angivna tekniska lösningar kommer att omfattas av stödet. Det riskerar att leda till att alternativa och miljömässigt lika goda tekniska lösningar slås ut. Enligt vår uppfattning bör införande av denna typ av stöd baseras på långsiktiga, stabila och teknikneutrala bestämmelser som innefattar ekonomiska styrmedel mot klimatpåverkan. Därigenom säkerställs också att innovativa företag kan utveckla nya lösningar.

Det sagda leder oss till slutsatsen att riksdagen – med bifall till här aktuella yrkanden i motionerna 2005/06:N10 (m), 2005/06:N12 (fp) och 2005/06:N473 (m) – bör avslå regeringens olika förslag om stöd till konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning i bostadshus. Övriga här behandlade motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

2. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus, punkt 1 (kd)

av Lars Lindén (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Stöd för konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning i bostadshus

a) Konvertering från direktverkande elvärme

Riksdagen avvisar regeringens förslag om ett stöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 21 punkt 7.

b) Konvertering från oljeuppvärmning

Riksdagen avvisar regeringens förslag om ett stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:32 punkt 1.

c) Kreditering på skattekonto

Riksdagen avvisar regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:32 punkt 2.

d) Motioner om regeringens förslag

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:N11 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2005/06:N9, 2005/06:N10, 2005/06:N12 yrkande 1 och 2005/06:N473 yrkande 7.

Ställningstagande

Enligt min mening måste energipolitik bedrivas långsiktigt och inrättade stöd ha lång varaktighet. Jag instämmer i regeringens uppfattning att det behövs ett stöd till konvertering för husägare med direktverkande elvärme eller oljeuppvärmningssystem som enda värmekälla. Emellertid bör stödet inte tidsbegränsas så som regeringen föreslår utan gälla tills vidare. Därigenom undviks också kraftiga omsvängningar på marknaderna för de aktuella investeringarna. Regeringens förslag i budgetpropositionen, som redovisades den 20 september 2005 och som innebär införande av stöd fr.o.m. den 1 januari 2006, har medfört en drastisk nedgång av konverteringarna från oljeuppvärmning under hösten.

Som föreslås i motion 2005/06:N11 (kd) bör stödet utgå med 15 % av investeringskostnaden, dock maximalt 15 000 kr per fastighet, och i övrigt i enlighet med de riktlinjer som föreslås i motionen.

Såväl regeringens förslag som det av mig förordade stödet är en kostnad för staten och bör därför självfallet kostnadsföras i statsbudgeten, lämpligen under utgiftsområde 21 Energi. Enligt min mening bör riksdagen med bifall till nyssnämnda motion och med avslag på regeringens olika förslag, utarbeta förslag till stöd i enlighet med vad som här har redovisats och därefter återkomma till riksdagen med erforderliga förslag. Övriga här behandlade motionsyrkanden avstyrks.

3. Skatteeffekter av energinvesteringar, punkt 2 (m, fp, kd)

av Per Bill (m), Eva Flyborg (fp), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp), Anne-Marie Pålsson (m) och Lars Lindén (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:N12 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Enligt vår mening måste fastighetsägare som vill genomföra energieffektiveringar uppmuntras och inte bestraffas. Frågan om fastighetsskattens utformning i relation till energieffektiviseringsåtgärder har diskuterats i olika sammanhang, men ingen förändring av skattens utformning har åstadkommit. Det är, menar vi med instämmande i vad som anförs i motion 2005/06:N12 (fp), ineffektivt och opedagogiskt med ett fastighetsskattesystem som effektivt håller tillbaka fastighetsägares goda vilja att genomföra investeringar i miljövänligare uppvärmning och energieffektivisering.

Enligt uppgift har det nu inom Regeringskansliet tillsatts en arbetsgrupp med uppgift att se över fastighetsskattens utformning med hänsyn till införandet av energieffektiva lösningar i bebyggelsen. Vi välkomnar en sådan översyn men menar att riksdagen genom ett tillkännagivande bör anmoda regeringen att med stöd av arbetsgruppens resultat återkomma till riksdagen med förslag till sådana förändringar av fastighetsskattens utformning att inte investeringar i miljövänligare uppvärmning och energieffektivisering missgynnas från skattesynpunkt. Med ett riksdagsuttalande av denna innebörd blir de två här aktuella yrkandena i motion 2005/06:N12 (fp) tillgodosedda.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2005/06:1

Proposition 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006 Utgiftsområde 21:

7. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag om investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus (avsnitt 7.1.9).

Proposition 2005/06:32

Proposition 2005/06:32 Stöd för konvertering av oljeuppvärmningssystem i bostadshus:

1. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den föreslagna utformningen av ett stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus (avsnitt 4.1).
2. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus.

Följdmotioner med anledning av prop. 2005/06:32

2005/06:N9 av Lars Gustafsson (kd):

Riksdagen begär att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag om ikraftträdande av investeringsstöd för konvertering av värme i bostadshus fr.o.m. den 20 september 2005.

2005/06:N10 av Per Bill m.fl. (m):

Riksdagen avslår regeringens proposition 2005/06:32 Stöd för konvertering av oljeuppvärmningssystem i bostadshus i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:N11 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till stöd för konvertering av oljeuppvärmningssystem i bostadshus i enlighet med vad som anförs i motionen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett stöd för konvertering från direktverkande el och oljeuppvärmning i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:N12 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen avslår proposition 2005/06:32.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över skattereglerna så att miljövänliga alternativ till eldningsolja inte missgynnas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att energiinvesteringar inte skall leda till högre fastighetskatt.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:N473 av Per Bill m.fl. (m):

7. Riksdagen avslår regeringens förslag om investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus (förslagspunkt 7).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus

Härigenom föreskrivs följande.

Stöd för investeringar i konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus som har beslutats av Boverket eller en länsstyrelse och som avser åtgärder som har påbörjats och slutförts under perioden 1 januari 2006–31 december 2010 får tillgodoföras byggnadsägaren genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Utskottets förslag om ändring i regeringens lagförslag

Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

Häri genom föreskrivs följande.

1 §

Stöd för investeringar i konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus som har beslutats av Boverket eller en länsstyrelse och som avser åtgärder som har påbörjats och slutförts under perioden 1 januari 2006–31 december 2010 får tillgodoföras byggnadsägaren genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

2 §

Kreditering på skattekonto med stöd av denna lag får inte minska statens inkomst av skatter med ett större belopp än 100 miljoner kronor per år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.